

Allmänna avdelningen

Ju.remissar@regeringskansliet.se

Dnr Ju2023/00125

Yttrande över SOU 2022:71 – "Tryggare hem för barn" ert diarienummer Ju2023/00125

Tingsrätten har anmodats att yttra sig över betänkandet och har gått igenom det i de delar som bedömts direkt beröra tingsrättens verksamhet och avger följande yttrande.

Adoption

Tingsrätten har ingen erinran mot förslaget.

Vårdnadsöverflyttning

Vad gäller utredningens förslag om ändring av reglerna för vårdnadsöverflyttning i 6 kap. 8 § föräldrabalken tillstyrker tingsrätten förslaget i den del det föreslås en exemplifiering av vad som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om en vårdnadsöverflyttning ska ske, dvs. förslaget om införande av ett andra stycke i bestämmelsen.

Däremot anser tingsrätten att det är tveksamt om den föreslagna ändringen av bestämmelsens första stycke;

- från "att det är uppenbart att det är bäst för barnet att det rådande förhållandet får bestå"
- - till "att det är bäst för barnet att inte återförenas med sina föräldrar utan i stället att det rådande förhållandet ska bestå",

kommer att medföra de effekter som eftersträvas. Den föreslagna ordalydelsen återspeglar enligt tingsrätten inte det angivna syftet att återföreningsaspekten ska vara central vid bedömningen av om en överflyttning av vårdnaden ska ske. I den föreslagna ordalydelsen ställs återföreningen med föräldrarna mot en fortsatt familjehemsplacering. Detta riskerar att tolkas som att en överflyttning ska ske i de fall det finns en övervägande fördel för fortsatt familjehemsplacering vid prövningstidpunkten. Vid bedömning av om en vårdnadsöverflyttning ska ske beaktas redan idag bland annat prognosen för en återförening mellan barn och föräldrar.

I utredningen anges att den kartläggning som gjorts visar att domstolarna beaktar relevanta omständigheter vid bedömning av om en ansökan om vårdnadsöverflyttning ska bifallas och vidare anges att samma omständigheter ska beaktas även med den föreslagna lagändringen. Det kan därför ifrågasättas om den föreslagna lagändringen då innebär att placerade barns trygghet och stabilitet ökar. Tingsrätten delar alltså inte utredningens uppfattning om att ett införande av begreppet återförening i lagtexten ökar tydligheten av att huvudprincipen fortsatt är att en återförening mellan barn och barnets föräldrar ska ske.

Allmän domstol ska även fortsatt handlägga mål om vårdnadsöverflyttning

Tingsrätten har ingen erinran mot att allmänna domstolar även fortsättningsvis ska handlägga mål om vårdnadsöverflyttning.

Rätt till offentligt biträde

Tingsrätten tillstyrker förslaget att barnet och dess vårdnadshavare ska ges rätt till offentliga biträden vid prövning av frågor enligt 6 kap. 7–8 a och 10 d §§ föräldrabalken.

Barnets bästa

Tingsrätten avstyrker förslaget om att omdefiniera begreppet ”barnets bästa”. Utifrån utredningen är avsikten att begreppet fortfarande ska bedömas på samma sätt som idag. Tingsrätten är av uppfattningen att domstolarna utifrån bestämmelsens nuvarande utformning redan gör helhetsbedömningar avseende barnets situation. Tingsrätten ser mot bakgrund av det anförda inte behovet av att omdefiniera barnets bästa i enlighet med förslaget.

Inhämtande av sakkunnigutlåtande

Tingsrätten ställer sig generellt positiv till förslaget om möjligheten att inhämta yttranden från sakkunnig i den här typen av mål. Om den sakkunnige endast ska yttra sig över det skriftliga materialet kan det finnas en risk för att en granskning medför att den sakkunnige inte kan ge ett individualiserat yttrande utan endast framför en schabloniserad bedömning utifrån vad forskning säger om liknande situationer. Den typen av yttranden är även något socialtjänsten ofta framför i vård-

nadsutredningar idag. Det kan därför ifrågasätts om denna typ av yttranden kommer att bidra med ytterligare klarhet till domstolarna.

I detta yttrande har tf. lagmannen Karin Johnsson Rydh, rådmannen Maria Lewandowski och tingsfiskalen Axel Aaro deltagit. Tingsnotarien Elin Thörner har varit föredragande.

Karin Johnsson Rydh

Kopia till ju.L2@regeringskansliet.se